

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4
Negyed	2
Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-ucca 16.
TELEFON 23.
Ide intézendők a lapot érdeklő minden-
nemű közlemények

Oka-e a kormány a drágaságnak?

Irta: Moser Ernő, országgy. képviselő.

A köztudatba szinte megváltozhatatlan bizonyossággal fészkelte be magát az a helytelen vélemény, hogy közállapotaink hibáiért csakis a kormány tehető felelőssé, holott a legtöbb esetben a kormánytól teljesen távol áll, igen messzefekvő jelenségek azok, amelyek az események előidézésében résztvesznek. De hát az emberek nagy többségét mintha nem is igen érdekelné az, ami a valóság fogalma alá tartozik, hanem inkább csak pusztán a bűnbak keresés felületes passzióját üzve, támadják meg a komolytalan kritika által mindig készenlétben tartott kormányzatot anélkül, hogy erre a jogosságon kívül akár a legcsekélyebb alátámasztó támpontjuk is lenne.

Jelen cikknek egyáltalában nem az a célja, hogy a kormányt, vagy éppen annak tevékenységét megvédje, hiszen — meggyőződésünk szerint — a kormánynak nincs is arra szüksége, mert gazdaságpolitikájának helyes és eredményes voltát elég fényesen ki-domborítják azok a kimagasló eredmények, amelyek heroikus küzdelmények máris elkönnyelhető nyereségeiként jelentkeznek, mint pld. a teljesen rendbe hozott államháztartás. A külföld mind sürűbben megnyilvánuló bizalma, a nemzetközi pénzpiac egészen különleges irántunk való érdeklődése etc. etc. Ugyanakkor, amikor pld. egy közvetlen szomszédságunkban levő „győztes” állam háztartása teljes összeroppanás ijesztő recsegéseitől hangos. Ezzel természetesen korántsem akarjuk azt mondani, hogy hazai viszonyaink valami túl rózsásak lennének vagy pláne semmi kívánivalót sem hagynának maguk után. Ezt annál kevésbé sem tehetjük, mert hiszen közismert tény, hogy a legtöbb téren nem elszigetelt, speciális magyar jelenséggel, hanem szerte mindenütt megnyilvánuló világválsággal állunk szemben, ami egy létfeltételeiben agyonnyomorított országban eo-ippo fokozottabb mértékben kell, hogy jelentkezzen. De ha a kétségtelenül tapasztalható drágulásnak egynemű vonatkozásában — és itt elsősorban a

közszükségleti cikkek mindennapi nagy csoportjában — feltűnően kirívó elfajulásokat kell regisztrálnunk, úgy azok előidézésében merjük állítani, nemcsak, hogy a kormány nem hibás, hanem egyenesen intencióinak és ténykedéseinek megkerülését még helyesebben kijátszását érintő diagnózisnak a nagy közönség által ellenjegyzett verifikálását kell megállapítanunk. Állításaink igazolására álljon itt egy konkrét példa a sok közül. A napokban e szerény sorok írójának kerületéből adatok jutottak birtokunkba egy eredeti okmány alakjában:

A Szabolcsban egy gazdálkodó eladott mintegy másfél vagon burgonyát egy helybeli szeszgyárnak, aki tovább adta egy nyiregyházi cégnek, hogy ettől eljusson egy a vármegye másik részén székelő kereskedőhöz, akitől viszont átment egy szegedi közvetítő birókába, hogy végre egy pesti exportáló r. t. rendelkezése folytán egy halálmenti állomásra kerüljön, hol nagy megdöbbenéssel kiderült, hogy a termelő gazdától *semmi pénz* vásárolt burgonya, mely árral a termelő még fáradtságos munkája ellenértékét sem kapta meg, nem hogy üzemi befektetések kamatát, vállal-kozói rizikójának kiegyensúlyozó járadékát, no és nem legutolsó sorban becsületes törekvéseinek tisztas hasznát élvezhette volna, egyszerre érthetetlenül exportképtelenné vált a magyar áru, mivel a hat kéz forgalmától megduzzadva, nem volt képes már felvenni a külföldi hetedik és talán nyolcadik kéz jogos aspirációival a küzdelmet.

Hát vajjon a kormány-e az, aki drágít? A kormány tehető-e ezek szerint felelőssé külkereskedelmi mérlegünk ijesztően emelkedő passzivitásáért?

A könnyelmű bíralat röviden adja meg rá a választ: igen is a kormány a hibás, mert nem védi meg a fogyasztók tömegeit az üzérkedéssel szemben! Miért nem teremt közvetlen kapcsolatot a termelő és fogyasztó között? Súlyos vádak ezek, csak éppen valótlanok, helyesebben nem a kormányt érintők. Mert igenis a kormány sikra száll a fogyasztók érdekeiért, amennyire azt a gazdasági élet brutális törvényszerűségei számára lehetővé teszik, (mert hisz a kérdést törvényhozásilag rendezni nem lehet) sőt komoly áldozatokat is hoz altruista

szövetkezetek szubvencionálásával, értékesítési központok létesítésével stb. Ha már most ezeknek az intézményeknek a munkája nem sikerül, úgy vagy a velük szemben álló nagy tömegek indolens nemtörődomsége és örök bizalmatlansága, vagy pedig ez intézmények helytelen üzletpolitikája terhére írható a kudarc, de semmi esetre sem a jó akaratú kezdeményező kormányzat számára. E sorok írója maga volt tanúja annak a jelenetnek, amikor a fővárosi élelmiszer-üzem emberei a hajnali órákban megjelentek a dunai kirakodó piacokon és ott vásárolták össze a kereskedőtől a közvetítői láncolat lezajlása után az árakat, hogy így a megnövelt kereslettel még egy utolsó áremelés sikeres operációját forcirozhatassák ki a termelői árnál már amugy is 100%-al magasabb árakban, hogy ehez maguk tüneményes regietételeit és közvetítő-jutalékát, nemkülönben pedig igazgatóik horrens fizetéseit csapva hozzá, még a legutolsó piaci kofánál is drágábban kínálják az elszegényedett közönség szörnyűködéstől reszkető sorainak portékájukat.

Persze, megint csak a kormány a hibás: a gazdákna, mert olcsón kellett árúkat elkötya-vetyélni; a fogyasztó közönségnél, mert méregdrágán tudták csak keserves minden-napijokat beszerezni, na és végül hogy teles legyen a zür-zavar, a közvetítő-kereskedelem részéről, hogy csak 100%-ot tudtak zsebrezágni. Önkéntelenül is a kormányt szidalmazó ilyen alaptalan kijelentéseiket hallva, eszükbe jut az a jóízű anekdota, amely szerint, amikor egy alföldi falucska nyugodt és békés légkörét antisemita izgatások tették viharossá, a falu egyetlen zsidója elhatározta, hogy elköltözik a faluból. Amikor azonban ennek híre eljutott a község vezetőihez, azok hamarosan deputációt állítottak össze, hogy Mózes hitű atyafiukat visszaradásra bírják, mert miként legfőbb érügyben kifejtették, kit fognak ezen-tul ők szidni, ha az egyetlen zsidó is elköltözik a faluból.

Reméljük és teljes bizalommal hisszük, hogy az új gazdasági miniszter, Bud János, aki pénzügyminisztersége alatt nem egyszer megmutatta, hogy mennyire az élet embere és rendbehozta az ország pénzügyi helyzetét, megfogja tudni találni a módját annak, hogy e sokat szenvedett

országban a termelő gazdanép úgy, mint a kifosztott fogyasztó, egyaránt megtalálhassa végre jogos érdekeinek védelmét.

Tankönyveket, tanszereket a tanulók az iskolán kívül tetszés szerint bárhol, szabad választás szerint vásárolhatnak. A beszerzési forrás tekintetében az iskola semmiféle utasítást a tanulóknak nem adhat. Az e tárgyakban felmerülő panaszokat a tanfelügyelőség soronkívül intézi el. (A Pesti Hírlap szeptember 26-iki számából.)

A Pápa—Devecser—tapolczai autóbusz.

Kiváló laptársunk, a *Tapolczai Lapok* múlt vasárnapi száma közölte az alábbi cikket, mely voltaképen nekünk, devecserieknek szól. Eppen azért egész terjedelmében közöljük s jóakarattal ajánljuk az illetékes köröknek.

Egy kicsit zavarban voltunk, mikor a pápa—devecser—tapolczai autóbuszforgalom megindításának elhalasztását azzal indokolta meg a posta, hogy a kocsik a keszthely—hévízi útvonalra kellene elsősorban, tekintettel a nyári hónapokra. Nem láttuk tisztán, mire gondol a posta? Vajon oly nagy ott a levél- és csomagforgalom, hogy négy kocsi is kell a negyedórás utra? Csak azután később jöttünk rá a dolog nyitjára: a m. kir. posta az autóbuszjáratának ezen a vonalon az a rendeltetés jutott, hogy a villamosvasutat helyettesítse, törje le a magánvállalatok »magas-viteldiját, tegye olcsóbbá a hévízi kirándulókat. Hogy mennyiben sikerült ez a szándék, nem tudjuk; a keszthelyi autók bizonyára informálhatnának bennünket erről. Mi csak azt tudjuk, hogy a posta autóbuszjáratának nemesebb hivatásuk volna.

Tudomásunk szerint a posta olyan útvonalon létesít autóbuszjáratot, ahol a levél- és csomagforgalom lebonyolítása nehézkes volt; napokig tar, amíg rendeltetési helyére tud kézbesíteni egy küldeményt, mert az útvonalon fekvő tavak csak nehezképpen, kocsik és gyalogpostával tudja megközelíteni. A posta-vezérgazgatóság maga alapította meg, hogy a pápa—devecser—tapolczai útvonalon épült közlések postaforgalmát autóbuszjáratnál tudja európai nivóra emelni s majd egy évvel ezelőtől ígéretet tett ennek a járatnak megindítására.

Mi vártuk ezt a járatot, mely egy gazdag, de elzárt vidéket bekepcsol a forgalomba. Türellemmel vártuk s Tapolcza nagyközség mindazt az áldozatot meghozta a megindítás érdekében, amit a postaigazgatóság kívánt tőle. Örömmel gondolunk az autóbuszokra, mely a gazdaságilag egymást kiegészítő területek között megélelenti a forgalmat, kulturák kicserélésére módot ad, kapcsolatot létesít köztünk és Devecser között, mely várossal oly szorosan együttműködünk a múltban. Hisz Devecser volt Tapolcza vasúti állomása.

De nem csak magunkra gondoltunk, amikor örvendtünk a pápai autóbusznak, hanem a Balatonkultúra: hisz egy gazdag vidék közönsége számára nyílt volna nagyszerű összeköttetés a Balatonhoz.

Most úgy áll a helyzet, hogy a devecseri autóbuszjárat megindítása messze jövőbe kitoldott, mert nincs kocsik. Értesülésünk szerint azokat a kocsikat, melyeket a gyár

szállít, arra használják fel egyelőre, hogy pótolják azokat a kocsikat, melyek a már rendezett járatoknál annyira tönkrementek, hogy alapos javításra szorulnak. A pápa—devecser—tapolczai autóbuszjáratra csak akkor kerülhet a sor, ha a kellő számú kocsi főlészabaddul.

Hogy mikor lesz ez? — nem tudjuk. Eppen ezért megkérjük devecseri laptársunkat, a Devecseri Ujság szerkesztőségét, tegyék magukévá ezt az ügyet, mely közös érdekünk. Megkérjük Devecser közönségét, melylél oly barátságban élünk a múltban: segítsenek nekünk és önmaguknak ennek a hírszolgálatra és közlekedésre, egyaránt fontos járatnak megindításánál. Kérjük meg kerületük országgyűlési képviselőjét: dr. Schandl Károlyt, városuk nagy fiát, — befolyását vesse latba, hogy ez az ígéret mielőbb valóra váljék. Meglássák, mennyi előny származik gazdasági tekintetben és szellemi téren is abból, ha az összeköttetés meg lesz a két város között, amely lehetőséget ad az érintkezésre, az értékek kicserélésére.

Minekünk magunknak kell akarnunk a jobb jövőt. Akarnunk kell, hogy a távolság megrövidüljön a szomszédos területek között, mert amennyivel közelebb jutunk egymáshoz, annyival emelkedik kulturánk, jólétünk.

Dr. Antal Géza református püspök ünneplése.

Negyven éves tanári és közeleti áldásos és eredményes munkának szentelt ünnepet Pápan f. évi szept. hó 25-26-án a dunántúli református egyházkerület, amely ünnepet meghajtotta az elismerés lobogóját rajta kívül az ország egész népe nevében az államfő, a főrendiház, és képviselőház elnökei, Veszprémmegye és a szomszédos törvényhatóságok, a debreceni egyetem, Radóczy lord, Kálcosi Jenő, a testvér egyházak és iskolák stb.

A jelenvolt kitünőségek hosszú névsorát s az elhangzott nagyszerű beszédeket a napilapok közölték. Ott volt vármegyénk kiüldöttségében Körmendy-Ekes Lajos főispán, dr. Horváth Lajos alispán, dr. Ovári Ferenc, dr. Magyar Károly ny. főispán és dr. Jókay-Ihász Miklós országgy. képviselő és még számosan.

Ugyanezen alkalommal került felavatásra az újonnan emelt püspöki palota és alakult meg a volt pápai kollegiumi diákok szövetsége.

A bensőséges és felemelő ünnepség a béke, munka és szeretet jegyében folyt le, mely eszmék voltak mindig az ünnepelt cselekedeteinek irányítói s aki nemcsak hazájában, de a nagy világ, a külföld előtt is becsületet és tiszteletet szerzett a magyar névnek és népnek.

E sorok írója is volt hat éven keresztül tisztelő és szerető tanítványa az ünnepeltnek s e pár egyszerű sorban — annyi sokaságad magával — mint az áldásos munka eredményéből részt kapott, tessz bizonyosságot arról, hogy dr. Antal Géza nem a sors és szerencse kegyéből, hanem Isten kegyelme által történt elhivatása, attól nyert tehetséget és önmunkája gyümölcseként érdemelte ki a tiszteletet és méltó elismerést. S.

KIADÓ ÜZLET

Kossuth Lajos-u. 4. sz. alatt (Kollin Adolf és Fia fűszerüzlet mellett) egy modern üzlethelyiség november 1-re kiadó.

Bővebbet a tulajdonos:

PÉK LŐRINC
Devecser.

A méz életerőt ad.

(II.)

Már az ókorban nyomaint látjuk annak, hogy a méznek nagy fontosságot tulajdonítottak. A »tejjel-mézszel folyó Kanaán« kitétel a méz drága, értékes voltára utal. Az áldozati oltárokon ott találjuk. Ajándékok közt első sorban ott szerepel. Olaj és méz fontos kereskedelmi cikk volt. Keresztelő János eledele sáska és erdei méz vala. A régi rómaiak kis gyermekeiket főleg vaj és méz keverékével táplálták.

Ha már a régiek felismerték tápértékét és használták gyakran, kell, hogy a mi éllelmiszereink közt is elsőnek szerepeljen. Szinte érthetetlen, hogy — különösen faluhelyen — mely tudatlanságban vannak a méz óriási értékének ismerését illetőleg. Talán drága? Nem. Ami erőt, egészséget fentart és visszaad, az minden pénz megér. A cukor kiadósabb — mondják. Nem mindig. Tápértéke pedig ennek fölötté áll.

Van mestérséges- (mű) és hamisított méz. Az előbbi fehércukor, mézsav (borkósav) és illatszer keveréke, az utóbbi pedig vízzel, melasszal, anynyval vagy glicerinrel elegyített méz. Mindkettőnek forgalombahozatala tiltva van. Ezekkel szemben a tiszta méz a nektárnak a méhgyomorban történő átalakulása. Fontosabb fajtaí vannak. Elsőrangú az *akácsméz*, melynek színe citrom- és aranyárga közt váltakozik; évek múlva sem ikrásodik meg, (vannak, kik azt állítják, hogy épen ez ikrásodik meg egyedül egy szilárd tömeggé.) A *tarlóvirág-* (tisztesszű) méz sötétbriun, íze, mint a maláta, pörkölt cukoré. A *fenyőméz* zöldesbarna, sárga, sötétbarna; mikor ikrásodik szilárd és folyékony részekre bomlik, (mint általában minden méz az akácmezt kivéve) illata a fenyőgyanta szaga. *Vegyes virágméz* színe sötétsárga. Végül meg kell említeni a *mész-harmatmézet*, mely nem nektárból, hanem mézharmatból készül; utóbbi nem más, mint különböző (hárs-, juhar-, jegenye- stb.) fák levelein, ágain előforduló növényvetvek, kabócák váladéka. A mézharmatméz nálunk tisztán nem fordul elő; értéke igen alacsony.

Még annyit a méz felhasználásáról, hogy az olcsó és jó sütemények sokféleségét, italokat lehet vele készíteni. Ezeket ismerve s használva tűnik ki a méz nagy fontossága, illetve tápszerértéke. Felhasználásához ajánljunk egy kitűnő könyvecskét, címe: »Méz a háztartásban« III. bővített kiadás. Írta: Nemesszeghy Kálmán ny. rendőralkapitány, méhész. Készítési hely. Kapható a szerzőnél.)

Bábás József.

A Somlóvásárhelyi Fogy. Szövetkezet

üzletvezetőt

keres boltjának és korcsmájának vezetésére. A pályázókat kérjük, hogy előzetes értesítés mellett lehetőleg vasárnap személyesen jelenjenek meg a szövetkezet üzlethelyiségében.

Az igazgatóság.

Mindenféle lött vadat a legmagasabb napi áron vesznek. BERTHA JÁNOS Devecser, Klapka-u. 9.

Piaci gabona árak.

Buza	23—2380 P	Zab	22 P
Rozs	22—2270	Tengeri csöv.	13
Árpa	25—26	Burgonya	8

— Gyümölcsfát most rendszeren, hogy idejében ültethessen! Ungváry József faiskolája Cegléd, Budapestén Andrassy-ut 55. Ár-egyzék ingyen.

535/1928. vhtsz.

Arverési hirdmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a devecseri kir. bíróság 1927. évi 2516/4 és 1928. évi PK. 1105/4 sz. végzése folytán dr. Révész Márton ügyv. ált. képv. H. Szabó János és Cseh Sándor, dr. Friedmann Adolf ügyv. ált. képv. Ruppert Mária végrehajtottok részére, végrehajtást szenvedett ellen 320, 38 P össz. 358 P tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 4000 P-re becsült ingóságokra a devecseri kir. bíróság 1028 PK 2560/2 sz. végzésével az árverés elrendeltétvén, annak korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Orosziban leendő megtartására határidőül 1928 október 4. napján délután 3 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt 1 drb Beck és Gergely féle cséplőmotor és 1 drb Hoffner Schrantz-féle cséplőszekrény s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani.

Felhivtnak mindazok, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírott kiküldöttéknél írásban, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Devecser, 1928 szept. 18.

WETZEL ANTAL
kir. bir. végrehajtó

ÉRTESÍTES.

A devecseri dohány nagy- és különlegességi arudát

felsőbb rendelet folytán a Baross-utcáról Szent István-u. 11. sz. alá (szemben dr. Szalay Ászló főorvossal) saját házukba helyeztük át.

A dohány nagy és különlegességi áruda ezen új üzlethelyisége bele esik a devecseri vasúti és postai forgalomba egyaránt, így külön fáradság nélkül megközelíthető. Amidőn ezen dohány nagy- és különlegességi áruda áthelyezést a tisztelt vásárló közönségünk nagybecsű szives tudomására hozzuk, biztosítjuk a legfigyelmesebb kiszolgálásról s kérjük régi üzletbarátaink további szives pártolását.

Tisztelettel

**M. kir. Dohány nagy- és különlegességi aruda
Devecser**

Ékszer -- részletre.

Tisztelettel tudatom m. f. vevőimmal, hogy az őszi szezón beálltával állandóan raktáron tartok mindennemű aranyarut, melyet hitelképes egyéneknek kedvező részletfizetésre is adok.

Raktáron vannak arany férfi- és női láncok, női és férfi aranyórák, fűgöök, gyűrűk és melltűk, továbbá minden fajta márkás zseborák. Kérem raktáram vételkényszer nélküli megtekintését.

Teljes tisztelettel:

Lampé Zoltán
órák-ékszerész
Devecser.

MINDENSZENTEKRE

elhunyt hozzátartozója siremlékén bármilyen javítást, vésést, csiszolást, aranyozást akar végeztetni, forduljon már most

SINGER MIHÁLY
kőfaragóhoz, Calldömölk

Ugyanott mindenféle márvány és gránit siremlék legolcsóbban beszerezhető. Helyben bővebbet

Veisz Mór és Fia
vaskereskedő cégnél.

Hölgyek figyelmébe!

A legújabb divatu
őszi és téli kalapok

nagy választékban raktárra érkeztek.
Átalakítást, javítást mérsékelten vállalok

Szives pártfogást kér

PÉK TERES
Devecser, Fűzes-utca

Eladó szőlő

Somlón 1380 □-ól termőszőlő, konyha, szoba, kamara, istállóval, természéssel együtt eladó. Bővebbet

FARKAS VENDEL
kötőgyártónál
DEVECSER, Rákóczi-u. 28.

Elköltözés miatt

azonnal kiadó Miskei-u. 5. szám alatt 2 uccai, 1 udvari szoba, előszoba, konyha, kamara, fürdőszoba és mosókonyha, esetleg kerthasználattal.

Érdeklődni lehet

őzv. Velekei Istvánnánál
Devecser, Homok-u. 7.

Üzlethelyiség

továbbá 1 szoba, konyha s mellék-helyiségekből álló lakás Devecserben, Deák-tér 10. sz. alatt azonnal bérbeadó.

Bővebbet
Böröcz Jánosnál.

Kertésztanonc

négy polgárt végzett ügyes fiu azonnal felvétetik gróf Esterházy Tamás devecseri uradalmi kertészetében. Jelentkezni lehet a kertészetben.

Földbirtokokra

kölcsönt folyósítatok teljes 100%-os kifizetéssel 7 1/2%-os évi kamattal, 35 évi törlesztésre, *garantáltan 8 nap alatt* a föld forgalmi értékének 50%-áig. (Váltó vagy kezes nem kell!)

Földbirtok-vételeket pénzügyintézetem az érték 50%-áig finanszíroz.

Házakra 10 évig terjedő kölcsönök 9% évi kamattal!

Építkezési kölcsönöket 16 évi törlesztésre 8 1/2%-os kamatalapon folyósítatunk.

Váltóhitelek kereskedőknek, irarosoknak 8% évi kamattal folyósítatnak.

Örökségekre, követelésekre kölcsönt, előleget folyósítatunk magánpénzből. (Válaszbélyeg beküldendő.)

Radó Mihály
bankbizományos
Budapest, VI., Szondy-ucca 11.
Alapítva: 1893.

Olcsón és jól vásárolhat

Lénárt Testvérek Utódánál

gummisarkot, cipókrémet, cipőfűzőt, bőrvaselint, ostor, ostornyelet s minden cipész, csizmadia és szijgyártó kellékeket.

Devecser, Baross-u. 6. szám.